

Бърнард Меламъд

Моделът

Една ранна сутрин Ифранм Илайху телефонира в Дружеството на изучаващите живопис и попита как би могъл да намери модел, опитна жена, която ще може да рисува гола. На жената, с която говореше по телефона, обясни, че му е необходима някоя на около трийсет.

– В състояние ли сте да ми помогнете? – Не съм срещала името ви – каза жената на телефона. – Обръщал ли сте се друг път към нас? Имаме студенти, които работят като модели, но обикновено само за художници, които познаваме.

Г-н Илайху каза, че не е бил във връзка с тях, Уведоми я, че е художник любител, който навремето е учил в дружеството.

– Имате ли ателие?

– Имам просторна всекидневна с много светлина. Не съм младеж – продължи той, – но след толкова години започнах да рисувам отново и искам да направя няколко актови етюда, за да си възвърна чувството за форма. Не съм професионалист, нали разбирате, но се отнасям сериозно към рисуването. Ако са ви необходими справки за морала ми, мога да ви ги дам.

Попита каква е в момента цената на моделите и след известна пауза жената отговори:

– Шест и петдесет на час. – Г-н Илайху каза, че е приемливо. Той сякаш имаше желание да говори още, но тя не го насърчи, Записа си името и адреса му и каза, че вероятно ще му намери някоя за вдругиден. Той ѝ благодари за отзивчивостта.

Това беше в сряда. Моделът се появи в петък сутринта. Бе се обадила предишната вечер, за да се уговорят по кое време да дойде. Позвъни на вратата малко след девет часа и г-н Илайху незабавно се запъти да ѝ отвори. Той беше седемдесетгодишен човек с прошарена коса, който живееше на Девето авеню в къща от кафеникав камък и беше развълнуван от перспективата да рисува млада жена.

Моделът бе неугледна жена на около двайсет и седем години и старият художник реши, че най-хубавото у нея са очите ѝ. В ясният пролетен ден носеше синя мушама. Старият художник хареса лицето ѝ, но не се издаде. Тя почти не го погледна, докато влизаше решително в стаята.

– Добър ден – каза той и тя отвърна:

– Добър ден.

– Сякаш е пролет – каза старецът. – Листата никнат отново.

– Къде да се преоблека? – запита моделът.

Г-н Илайху я запита за името ѝ и тя отвърна:

– Г-ца Пери.

– Можете да се преоблечете в банята, струва ми се, г-це Пери, или ако предпочитате, стаята ми, в дъното на коридора. Празна е, там също можете да се преоблечете. По-топло е, отколкото в банята. Моделът каза, че ѝ е безразлично, но все пак предпочита да се преоблече в банята.

– Както желаете – отвърна възрастният мъж.

– Жена ви тук ли е? – попита тя, оглеждайки стаята.

– Вдовец съм.

Каза ѝ, че навремето е имал дъщеря, но тя загинала при катастрофа. Моделът се извини.

– Ще се преоблека и съм тук след секунда.

– Няма защо да бързате – каза г-н Илайху, доволен, че ще я рисува.

Г-ца Пери влезе в банята, съблече се там и бързо се върна. Измъкна се от хавлиената си роба. Главата и раменете ѝ бяха стройни и добре оформени. Попита стареца как иска да позира. Той стоеше до кухненската маса с емайлиран плот във всекидневната с голям прозорец. На плота на масата беше изстискал и размесваше съдържанието на две малки туби с боя. Имаше още три туби, до които не се докосваше. Моделът смукна за последен път от цигарата си и я изгаси върху Капака на една консервена кутия от кафе, която се намираще върху кухненската маса.

– Надявам се, че нямате нищо против да попушвам от време на време?

– Нямам нищо против, ако го правите, когато си почивам.

– Точно това имах предвид. Тя го наблюдаваше как бавно размесва боите. Г-н Илайху не погледна веднага голото ѝ тяло, но каза, че иска да седне на стола до прозореца. Той гледаше към заден двор с райско дърво, чиито листа току-що бяха покълнали.

– Как искате да седна, със скръстени крака, или не?

– Както предпочитате. Скръстени или не, за мен няма никакво значение. Както ще се чувствате по-удобно.

Моделът сякаш се учуди на това, но седна на жълтия стол до прозореца и праметна крак връз крак. Имаше хубава фигура.

– Така добре ли е? – Г-н Илайху кимна:

– Добре – каза той. – Много добре. – Потопи четката в размесената боя на масата и след като погледна голото тяло на модела, започна да рисува. Поглеждаше я, след което бързо отместваше поглед, сякаш се боеше да не я оскърби. Но изражението му беше безпристрастно. Рисуваше видимо небрежно, като от време на време вдигаше очи към модела. Не я гледаше често. Тя сякаш изобщо не го забелязваше. Веднъж се

извърна да погледне райското дърво и той се взря за миг в нея, за да разбере какво е могла да види там.

После започна да гледа художника с интерес.

Наблюдаваше очите му, наблюдаваше ръцете му. Той започна да се чуди дали не върши нещо нередно. Към края на почти пълния час тя се надигна нетърпеливо от жълтия стол.

– Уморена ли сте? – попита той.

– Не е затова – отвърна тя. – Бих искала да знам какво, за бога, си въобразявате, че вършите? Честно да си кажа, мисля, че нямате и най-елементарно понятие от рисуване.

Беше го изненадала. Бързо покри платното с пешкир.

След една дълга минута, дишайки забързано, г-н Илайху намокри изсъхналите си устни и заяви, че няма претенциите на художник. Каза, че се опитал да обясни това съвсем недвусмислено на жената, с която разговарял по телефона, когато се обърнал към школата по живопис.

После добави:

– Може би сгреших, че ви помолих да дойдете днес. Струва ми се, трябваше да поработя още малко, просто за да не губя ничие време. Изглежда, не съм готов да правя това, което бих желал да правя.

– Не ме интересува колко време сте се подготвял – каза г-ца Пери. – Честна дума, не вярвам, че изобщо сте правили опит да ме нарисувате. През цялото време имах чувството, че изобщо не искате да ме нарисувате. Мисля, че повече ви занимаваше да опипвате с очи голото ми тяло, за което вероятно си имате свои собствени причини. Не знам какви са личните ви нужди, но съм абсолютно сигурна, че повечето от тях нямат нищо общо с рисуването.

– Изглежда сгреших.

– Изглежда сгрешихте – каза моделът. Беше си облякла робата и коланът ѝ беше здраво пристегнат. – Аз съм художничка – додаде тя. – И позирам, защото нямам пукната пара, но затова пък познавам измамника, още щом го зърна.

– Нямахте да се чувствам така зле – каза г-н Илайху, – ако не бях си направил труда да обясня точно какво е положението на онази дама от Дружеството на изучаващите живопис. – Съжалявам, че стана така. Трябваше да премисля нещата, но за съжаление не го сторих. На седемдесет години съм. Винаги съм обичал жените и приемах като тъжна загуба това, че нямам приятелки на тази възраст. Това е и една от причините, поради които имах желание да рисувам отново, макар да не твърдя, че някога съм бил особено талантлив. Струва ми се освен това, че не

съм съзнавал колко много от рисуването вероятно съм забравил. Не само от рисуването, но и от женското тяло. Не знаех, че ще се развълнувам така от вашето, нито, като се размисля, и от начина, по който протече животът ми. Надявах се, че като започна да рисувам отново, ще Освежа усещането си към живота. Съжалявам, че ви създадох неприятности и че ви обезпокоих.

– Неприятностите ще ми бъдат заплатени – каза г-ца Пери. – Но онова, което не можете да ми платите, е обидата да дойда тук, за да се изложя на пълзящите ви по тялото ми очи.

– Намерението ми не беше обидно.

– Аз пък го възприемам така.

След това тя помоли г-н Илайху да се съблече.

– Аз? – попита той изненадан. – Защо.

– Искам да ви скицирам. Съблечете панталона и ризата си.

Той заяви, че съвсем наскоро е престанал да носи зимното си бельо, но тя не се засмя.

Г-н Илайху се съблече, засрамен от това как ще ѝ се види.

С няколко бързи замаха тя скицира фигурата му. Той не изглеждаше зле. Когато привърши скицата, тя натопи четката му в една капка черна боя, която изстиска от една туба, и размаза чертите, превръщайки ги в черна цапаница.

Той разбираше колко го ненавижда, но не каза НИЩО.

Г-ца Пери захвърли четката в едно кошче за боклук и се отправи към банята да си вземе дрехите.

Старецът попълни чек със сумата, за която се бяха договорили. Срамуваше се да се подпише, но подписа и ѝ връчи чека. Г-ца Пери го пъкна в голямата си чанта и си отиде.

Той помисли, че по своему тя не изглежда зле, макар че ѝ липсва грация. После старецът се запита: „Нищо повече ли няма в живота ми освен това? Само това ли ми е останало?“

Отговорът изглежда беше „да“ и той заплака за това колко бързо беше остарял.

След това махна пешкира от платното си и се опита да нарисова лицето ѝ, но вече го беше забравил.

КРАЙ

© Бърнард Меламъд
© 1985 Александра Велева, превод от английски

Bernard Malamud

Източник: <http://bezmonitor.com>
Сканиране, разпознаване и редакция: Виктор

Издание:

Бърнард Меламъд. Говорещият кон
Профиздат, март 1988 г.
Редактор: Кръстан Дянков
Редактор на издателството: Георги Борисов
Техн. редактор: Марияна Иванова
Коректор: Катя Цонева

The Stories of Bernard Malamud. Farrar /Straus/ Giroux, New York, 1983

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1946>]